

Należy podkreślić, że organizacje filantropijne pełnią obecnie istotną rolę w łagodzeniu konfliktów społecznych oraz w inicjowaniu i wdrażaniu nowatorskich rozwiązań organizacyjnych o charakterze naprawczym²⁵. Andrew Carnegie głosił, że ten, kto umiera jako człowiek bogaty, umiera w hańbie²⁶. Takie motto przyświecało dobroczyńcom w wieku dziewiętnastym, a współcześnie również wielu spośród ludzi najbogatszych uważa filantropię za swego rodzaju powinność wobec reszty społeczeństwa²⁷. Środki masowego przekazu często podają informacje o osobach przeznaczających setki milionów, a nawet miliardy dolarów na szlachetne cele. Ponadto znane osobistości korzystają ze swoich wpływów, aby skierować uwagę społeczeństwa na określone problemy. Ponieważ dzięki temu zaangażowaniu zyskują oni powszechny szacunek, również ludzie mniej zamożni, utożsamiając się ze swoimi idolami, aktywnie uczestniczą w różnorodnych akcjach charytatywnych. Osobną kwestią pozostaje skuteczność takich działań, prowadzonych długoterminowo. Na przykład w USA dochody organizacyjne w sektorze charytatywnym zbliżają się obecnie do dwóch trylionów dolarów rocznie (lub 5,4% PKB USA). To z kolei w ciągu ostatnich dziesięciu lat przyczyniło się do wzrostu zatrudnienia i wynagrodzeń w sektorze organizacji non profit oraz w sektorze publicznym i korporacyjnym²⁸. W związku z tym, że wciąż przybywa ludzi zamożnych, tendencja do rozwijania tego typu działalności będzie wzrastać. Wpływy organizacji charytatywnych powiększają się również dzięki hojnym zapisom spadkowym. Brytyjski tygodnik „The Economist” nie bez podstaw zapowiada nadejście „złotego okresu w dziejach filantropii”²⁹.

Obecnie znane są i stosowane na szeroką skalę takie nowoczesne formy działania charytatywnego, jak: impact investing, filantropia współdziałania, filantropia dzielenia się danymi, rozwiązywanie przyczyn problemów społecznych czy venture philanthropy³⁰.

Impact investing uznawany jest na całym świecie za jeden z najbardziej obiecujących trendów w dziedzinie filantropii. Różni się od inwestowania odpowiedzialnego społecznie, ponieważ priorytetowo traktuje zyski społeczne

²⁵ Por. E. L e ś, *Zarys historii dobroczynności i filantropii w Polsce autorstwa*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2001, s. 113.

²⁶ Por. *Autobiography of Andrew Carnegie*, Constable & Co. Limited, London 1920, s. 239.

²⁷ Zob. *Filantropia jako kluczowy element biznesu rodzinnego*.

²⁸ Por. Indiana University Lilly Family School of Philanthropy, *The Philanthropy Outlook 2017 & 2018*, Indianapolis, Indiana, 2017, s. 3.

²⁹ *Czy filantropia to dobre rozwiązanie?*, <https://wol.jw.org/pl/wol/d/r12/lp-p/102008167#p12>.

³⁰ Zob. *5 najbardziej obiecujących trendów w filantropii*, <https://www.forbes.pl/csr/5-najbardziej-obiecujacych-trendow-w-filantropii/qfnsxjj>.

i środowiskowe, przedkładając je nad zyski finansowe. Ponadto uwalnia kapitał – potencjał niezbędny do sfinansowania zrównoważonych rozwiązań na rynku. Stosujący impact investing amerykański przedsiębiorca Karl „Charly” Kleissner wskazuje, że tego rodzaju społeczne podejście do inwestowania może być stosowane w różnego rodzaju misjach i inwestycjach, na przykład w przypadku obligacji (ang. social bonds). Kleissner wraz z małżonką stworzyli KL Felicitas Foundation, łączącą impact investing z oferowaniem grantów. Co więcej, Kleissnerowie promują na świecie inwestycje społeczne, dzięki czemu nakłonili już ponad pięćdziesięciu właścicieli aktywów do włączenia się do ich sieci „100% Impact Network”. W ramach tej współpracy członkowie „zobowiązują się do przeznaczenia 100 proc. majątku jednego z ich czołowych wehikułów inwestycyjnych na «wpływowe» inwestycje”³¹, co daje fundacji łącznie około czterech miliardów dolarów zysku³².

Istotne znaczenie mają również filantropia współdziałania i filantropia dzielenia się danymi, najlepszymi praktykami, potrzebami i umiejętnościami. Kooperacja i komunikacja są warunkiem skuteczności działania organizacji filantropijnych. Współpraca stanowi poważny problem dla wielu fundacji, gdyż są one z natury autonomiczne i niezależne. Pozytywne aspekty współdziałania są jednak dostrzegane – powstają konsorcja fundacji (na przykład Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć zrzeszający organizacje ekologiczne działające w największych miastach Polski).

Coraz bardziej popularne staje się także dążenie do usuwania przyczyn problemów społecznych zamiast leczenia ich objawów. Filantrop, który chce przeciwstawić się bezdomności, może sfinansować budowanie schronisk czy też tworzenie programów w zakresie dożywiania. Większą skuteczność zapewniałoby jednak podejście systemowe, czyli działania mające na celu zbadanie czynników powodujących bezdomność w danym miejscu, wyciągnięcie wniosków i wprowadzenie rozwiązań, które wpływałyby na eliminację ujawnionych negatywnych procesów społecznych. Tego rodzaju działalność filantropijna najbardziej zauważalna jest na Bliskim Wschodzie³³.

Aaron Dorfman, dyrektor amerykańskiej organizacji badawczej National Committee for Responsive Philanthropy (NCRP), przekonany jest, że wielu filantropów nie inwestuje wystarczających środków w przynoszące najlepsze efekty strategie obywatelskiego zaangażowania, nacisku czy też zmian systemowych³⁴.

³¹ Tamże.

³² Zob. tamże; KL Felicitas Foundation, *Impact Investing Overview*, <http://klfelicitasfoundation.org/impact-investing-overview/>.

³³ Zob. 2016 *BNP Paribas Individual Philanthropy Indeks*, <https://group.bnpparibas/en/press-release/2016-bnp-paribas-individual-philanthropy-index>.

³⁴ Por. 2015 *BNP Paribas Individual Philanthropy Indeks*, s. 19, https://images.forbes.com/forbesinsights/StudyPDFs/BNPPWM_Forbes_Philanthropy_2015-REPORT.pdf.